

ROPA NAFTOWA GAZ ZIEMNY I PRZETWORY NAFTOWE	NORMA BRANŻOWA	BN-64
	Gacz barisolowy	0537-01
		Zamiast RN-59/MPCh-1458
		Grupa katalogowa II 48

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest gacz barisolowy.

1.2. Określenia. Gacz barisolowy jest to mieszanina parafiny, cerezyny i oleju mineralnego, otrzymywana jako produkt uboczny selektywnego odparafinowania ciężkiego oleju parafinowego w procesie "Barisol".

1.3. Rodzaje. Dopuszcza się dwa rodzaje gaczu barisolowego: gacz barisolowy surowy oznaczony literą S i gacz barisolowy rafinowany oznaczony literą R.

1.4. Zastosowanie. Gacz barisolowy surowy S stosuje się w przemyśle chemicznym do produkcji kwasów tłuszczowych oraz do celów impregnacyjnych, a gacz barisolowy rafinowany R - do produkcji smarów przeciwkorozyjnych.

1.5. Przykład oznaczenia gaczu barisolowego surowego S:

GACZ BARISOŁOWY S BN-64/0537-01

1.6. Normy związane

PN-66/C-04000	Ropa naftowa i przetwory naftowe. Pobieranie próbek
PN-65/C-04008	Przetwory naftowe. Pomiar temperatury zapłonu w tyglu otwartym metodą Marcussona
PN-55/C-04020	Przetwory naftowe. Pomiar temperatury kroplenia metodą Ubbelohde'a
PN/C-04028	Przetwory naftowe. Punkt anilinowy. Pomiar
PN-66/C-04064	Przetwory naftowe. Oznaczanie odczynu wyciągu wodnego
PN-67/C-04066	Przetwory naftowe. Oznaczanie kwasowości i liczby kwasowej
PN-65/C-04077	Przetwory naftowe. Oznaczanie pozostałości po spopieleniu
PN-58/C-04089	Przetwory naftowe. Oznaczanie zawartości stałych ciał obcych
PN-56/C-04093	Przetwory naftowe. Badanie działania korodującego na metale
PN-60/C-04160	Przetwory naftowe. Oznaczanie zawartości oleju w parafinie, cerezynie i petrolatum
PN-53/C-04281	Tłuszcze techniczne. Liczba jodowa. Oznaczanie
PN-66/C-04523	Oznaczanie zawartości wody metodą destylacyjną.

Instytut Technologii Nafty

Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Rafinerii Nafty dnia 30 stycznia 1964 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 marca 1964 r. (Mon. Pol. nr 5/65 poz. 17)

2. WYMAGANIA I BADANIA TECHNICZNE

2.1. Wymagania szczegółowe

Wymagania	Rodzaje gaczu		Metody badań wg
	S	R	
a) Temperatura kroplenia, °C, nie niższa niż nie wyższa niż	50 58	50 58	PN-55/C-04020
b) Liczba kwasowa, mg KOH/g, nie wyższa niż	-	0,08	PN-67/C-04066
c) Liczba kwasowa po utlenieniu, mg KOH/g, nie niższa niż	8	-	wg 2.3 ¹⁾
d) Odczyn wyciągu wodnego	obojętny	-	PN-66/C-04064
e) Zawartość oleju, % nie więcej niż	35	35	PN-60/C-04160
f) Zawartość wody, %, nie więcej niż	0,05	0,05	PN-66/C-04523
g) Zawartość stałych ciał obcych, %, nie więcej niż	0,015	0,010	PN-58/C-04089
h) Pozostałość po spopieleniu, %, nie więcej niż	0,04	0,03	PN-65/C-04077
i) Temperatura zapłonu, °C, nie niższa niż	230	230	PN-65/C-04008
j) Badanie działania korodującego na metale na płytkach stalowych w temperaturze 100°C w ciągu 3h		wytrzymuje	PN-56/C-04093
k) Punkt anilinowy, °C, nie niższy niż	105	-	PN/C-04028
l) Liczba jodowa, g/100g, nie wyższa niż	16,0	-	PN-53/C-04281 ¹⁾

¹⁾ Badania wymagań podanych w 2.1 c) i 2.1 l) nie są wymagane przy dostarczaniu gaczu barisolowego dla przemysłu płyt pilśniowych.

2.2. Pobieranie próbek. Próbki należy pobierać zgodnie

z PN-66/C-04000.

2.3. Oznaczanie liczby kwasowej po utlenieniu

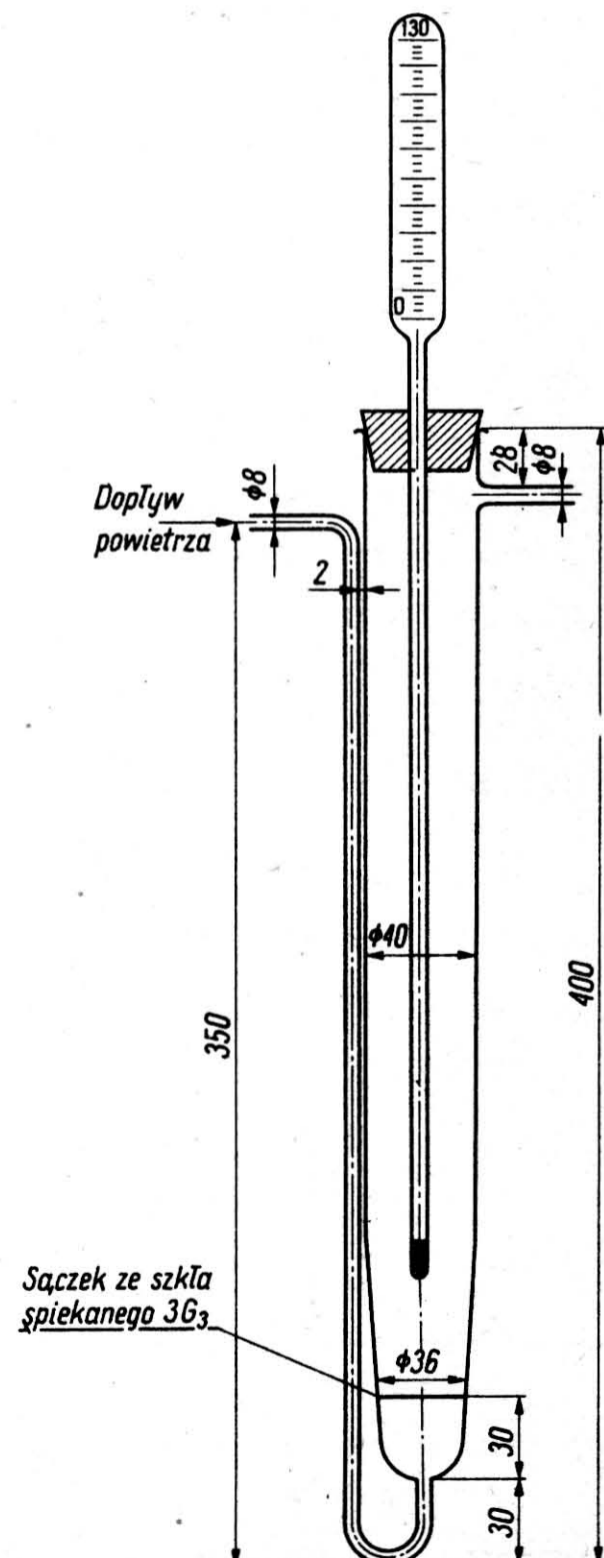
2.3.1. Przyrządy

- a) Kolumna do utleniania wykonana ze szkła jenajskiego wg rysunku.
- b) Zlewki pojemności 200 ÷ 300 cm³ i 3 dm³.
- c) Łaźnia olejowa lub grzejnik elektryczny.
- d) Regulator ciśnienia powietrza.
- e) Przepływomierz (reometr) dla przepływu powietrza 0,25 dm³/min.
- f) Termometr laboratoryjny o zakresie pomiarowym 0 ÷ 150°C z działką elementarną około 1°C.
- g) Termometr z nóżką długości 530 mm, o zakresie pomiarowym 0 ÷ 150°C, z działką elementarną co 1°C.
- h) Pipeta pojemności 5 cm³.
- i) Sprężarka dla powietrza.

2.3.2. Odczynniki

- a) Gliceryna techniczna.
- b) Nadmanganian potasowy krystaliczny cz.d.a.
- c) Gacz barisolowy utleniony do liczby kwasowej 70 ÷ 80 mg KOH/g, dostarczany przez Zakłady Azotowe Kędzierzyn.

2.3.3. Wykonanie oznaczenia. W zlewce pojemności 200 ÷ 300 cm³ należy odważyć z dokładnością do 0,1 g 94 g badanego gaczu i dodać 5 g gaczu utlenionego do liczby kwasowej 70 ÷ 80 mg KOH/g odważonego z dokładnością do

0,01 g. Zawartość zlewki należy ogrzać do temperatury 60°C i dodać 5 cm^3 roztworu nadmanganianu potasowego otrzymanego przez rozpuszczenie 1 g nadmanganianu krystalicznego w 5 cm^3 destylowanej wody. Następnie ogrzać całość na łaźni olejowej lub elektrycznej do temperatury 100°C . Po całkowitym odparowaniu wody ogrzać całość do temperatury 120°C . Cały czas podczas ogrzewania zawartość zlewki mieszać pałeczką szklaną. Ogrzany do temperatury 120°C roztwór wlać do kolumny do utlenienia (rys). Kolumnę zamknąć korkiem z osadzonym w nim termometrem z długą nóżką. Termometr powinien być tak umieszczony, aby zbiornik rtęciowy znajdował się w połowie stopionego gaczu. Kolumnę umieścić w zlewce pojemności 3 dm^3 napełnionej gliceryną tak, aby górny poziom gliceryny był co najmniej równy górnemu poziomowi gaczu w kolumnie. Włączyć przepływ powietrza o natężeniu $15\text{ dm}^3/\text{h}$ i ogrzać łaźnię glicerynową tak, aby temperatura gaczu w kolumnie utrzymała się na poziomie 120°C . Po 10 h nieprzerwanego utleniania pobrać za pomocą ogrzanej pipety próbkę około 5 g, zważyć z dokładnością do 0,01 g i oznaczyć liczbę kwasową wg PN-67/C-04066.

3. OPAKOWANIE I ZNAKOWANIE

3.1. Opakowanie. Gacz barisolowy należy dostarczać w cysternach kolejowych z urządzeniem grzejnym lub w beczkach.

3.2. Napis na opakowaniu gaczu barisolowego S i R powinien zawierać:

- a) oznaczenie wg 1.5,
- b) nazwę lub znak wytwórni,
- c) datę wyprodukowania,
- d) numer opakowania,
- e) wagę brutto i tarę, kg.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

Uwagi do wydania IV

- a) wprowadzono zmianę ogłoszoną w Biuletynie PKN nr 7 z 1968 r.,
- b) wprowadzono jednostki miar Międzynarodowego Układu Jednostek (SI),
- c) poprawiono oczywiste błędy.